

Reitseplein 1
Postbus 90154
5000 LG Tilburg
Telefoon 013 205 0000
E-mail mourik@vnoncwbrabantzeeland.nl
Internet www.vnoncwbrabantzeeland.nl

De heer Ben Voorhorst,
speciaal coördinator aanpak vol elektriciteitsnet
Noord-Brabant en Limburg

Ref.: hm/jvm
Ond.: Netcongestie Brabant en Zeeland
Bijl.: --

Tilburg, 29 augustus 2022

Beste Ben,

Niemand kan de toekomst met zekerheid voorspellen. Persoonlijk denk ik dat het wijs is “to prepare for the worst, with the future in mind”. Samen de energietransitie oppakken is hoe dan ook noodzakelijk voor een duurzame kwaliteit van leven. Fossiele brandstoffen raken hoe dan ook een keer op; ze vervuilen lucht, water en bodem, ze veroorzaken geopolitieke conflicten, faciliteren machtsmisbruik, zijn relatief duur etc. De transitie die we willen en (wettelijk) is verplicht, gaat veel te langzaam. Onbegrijpelijk, want technisch en economisch kan het, maar we doen het niet. We krijgen het organisatorisch niet snel genoeg en niet op de juiste schaal voor elkaar. Ter illustratie: we gebruiken wereldwijd 100 miljoen vaten olie per dag.

Maar: “never waste a good crisis”. Laten we met elkaar van de netcongestie-nood een deugd maken. Laten we samen duurzaam gaan ondernemen.

Vanaf medio juni ben jij actief als probleemoplosser voor de netcongestie in Brabant en Limburg. Aan jou de opgave te zorgen dat er zo snel mogelijk weer nieuwe zakelijke klanten op het stroomnet worden aangesloten.

Namens het regionale bedrijfsleven -de Limburgse Werkgevers Vereniging LWV en VNO NCW Brabant Zeeland- voeren we intensief overleg. Hierbij ervaren wij denk ik allemaal de meervoudige druk om er zo snel mogelijk uit te komen. Tegen die achtergrond heb ik er behoefte aan onze opstelling in een breder kader te plaatsen. Daarvoor wilde ik deze open brief gebruiken. Het is mijn visie, mede op basis van mijn lange ervaring binnen de board van Vanderlande in Veghel en uiteraard afgestemd binnen VNO-NCW Brabant Zeeland en LWV.

Ik begin met de energietransitie. De noodzaak hiervan staat voor ons onomstotelijk vast. En daarbij is mijn motto: ‘Straks is nu’. We kunnen daar niet mee wachten. Vandaar dat we het aantreden van Ingrid Thijssen als voorzitter van VNO-NCW samenviel met ons manifest Ondernemen voor brede welvaart, waarin we kiezen voor een eerlijker, socialer en duurzamere maatschappij.

De energietransitie heeft bij ons en mij persoonlijk de hoogste prioriteit. Daarom viel het besluit van TenneT/Enexis om -tijdelijk- geen nieuwe zakelijke aansluitingen meer toe te staan ons zo rauw op het dak. Niet alleen gaat dit ten koste van ons ondernemingsklimaat, het doorkruist ook de noodzakelijke verduurzaming van het bedrijfsleven. Dat verklaart de grote en heftige respons op onze enquête onder de achterban.

400 Bedrijven namen de moeite te reageren en daarvan gaf bijna tweederde aan al snel vast te lopen bij uitbreiding, nieuwbouw, vestiging of verduurzaming. De economische schade is dus groot, maar ook lijdt de verduurzaming er onder.

Dat legt dus grote druk op jou als probleemoplosser om snel met oplossingen te komen. Want we hebben echt een groot probleem, waar we ons absoluut niet bij mogen neerleggen. Dat vraagt om de juiste mindset, adequate middelen en voldoende bevoegdheden. Wat dat laatste betreft: eerder gaven wij al aan dat we jou zien als burgemeester in oorlogstijd. De problemen zijn urgent en belangrijk. Het is crisis, en die los je niet op met de eeuwigdurende besluitvormingsprocessen die ons huidige systeem kenmerken.

De oplossing zien we in een drietrapsraket:

- capaciteitsuitbreiding van het stroomnet;
- versnelde realisatie van alternatieven;
- het stroomnet beter benutten.

Capaciteitsuitbreiding van het stroomnet

Wij gaan er van uit dat de plannen voor uitbreiding van het elektriciteitsnet deugen, en voor zover dat niet het geval is door jouw kritisch worden beoordeeld. De oorzaken voor huidige problemen zijn velerlei. Er zijn ook fouten gemaakt. Die 'fish moet on the table' en daar moeten we van leren.

Versnelde realisatie van alternatieven

Elektrificatie is geboden, maar is nooit de oplossing voor de gehele energievoorziening. Alternatieven zijn en blijven nodig: we kunnen voorlopig niet zonder aardgas, de industrie ziet groene waterstof in toenemende mate als een goed alternatief en groen gas komt er aan. Groene waterstof is al over een paar jaar concreet in beeld voor de industrie in Brabant en Limburg, met dank aan de Deltacorridor. Maak daar gebruik van en versnel waar mogelijk.

Het stroomnet beter benutten

Dan het beter benutten van het net. Prijsfluctuaties nemen toe. Steeds meer bedrijven begrijpen dat het prijsmechanisme een grotere rol moet gaan spelen bij het beter verdelen van leveren en afnemen van stroom. De capaciteit kan nu eenmaal niet op korte piekmomenten worden afgestemd. Dus ga daarover met bedrijven, met ons, in gesprek om uit te leggen hoe zij beter en efficiënter gebruik kunnen maken van het net. Lokale netten kunnen daarbij een rol spelen, dus ga daar nu al mee aan de slag. Koplopers op dit gebied benaderen ons nu al, dus maak daar gebruik van.

Tot zover een korte reactie vanuit het bedrijfsleven, bedoeld als ruggensteun. Weet ons te vinden als je denkt dat wij een rol kunnen spelen in dit noodzakelijke veranderingsproces. Want we moeten echt alles op alles zetten om zo snel mogelijk een duurzame oplossing te vinden voor de huidige ban op nieuwe aansluitingen op het elektriciteitsnet.

Ik wens je veel wijsheid en daadkracht toe.

Herman Molenaar
Adviseur Energietransitie VNO-NCW Brabant Zeeland en LWV